

Riigikaitsekomisjoni tegevuse ülevaade

Riigikogu XIII koosseisu II istungjärg (14.09.- 17.12.2015)

Koosseis ja koosseisumuudatused

Esimees: **Marko Mihkelson** (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon)
Aseesimees: **Mart Helme** (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
Liikmed: **Jaanus Karilaid** (Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Johannes Kert (Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Ants Laaneots (Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Lauri Laasi (Eesti Keskerakonna fraktsioon) kuni 20.11.2015
Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon) alates 26.11.2015
Ain Lutsepp (Eesti Vabaerakonna fraktsioon)
Marianne Mikko (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)
Madis Milling (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Istungite arv

II istungjärgul pidas riigikaitsekomisjon kokku **33** istungit, komisjoni istung toimus ka 26.08.2015.

Toimus **8** väljasõiduistungit:

15.09.2015 tutvuti Kaitseväe 1. jalaväebrigaadi Tapa linnakuga;

22.09.2015 toimus väljasõiduistung Kaitseministeeriumisse, kus saadi ülevaade Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukavast 2017-2020;

24.09.2015 toimus väljasõiduistung Siseministeeriumisse, kus saadi ülevaade sisejulgeoleku valdkonnast;

13.10. ja 8.12.2015 toimusid riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni väljasõiduistungid Kaitseväe Peastaapi, kus saadi informatsiooni Eesti Kaitseväe üksuste osalemisest rahvusvahelistel missioonidel;

19.-20.11.2015 toimus väljasõiduistung Ida-Virumaale, mille raames tutvuti Viru jalaväepataljoniga, Politsei- ja Piirivalveameti Narva-Jõesuu teenistuskohaga, Narva piiripunktiga, AS Eesti Energia Narva Elektrijaamadega ning kohtuti Kaitseliidu Alutaguse Maleva juhtkonnaga, Narva malevkonna esindajatega ning programmis „Sinu riigi kaitse“ osalevate Ida-Virumaa eesti ja vene noortega;

2.12.2015 tutvuti Kaitseliidu Männiku lasketiiruga.

Eelnõud

Riigikaitsekomisjon määrati **1** seaduseelnõu- Kaitseliidu seaduse ja kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (153 SE) ja **9** otsuse eelnõu- Riigikogu otsuse "Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele" eelnõu (158 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel NATO reageerimisjõudude koosseisus" eelnõu (131 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Kosovos" eelnõu (132 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel missioonil EUNAVFOR Med" eelnõu (133 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil ja ÜRO rahutagamissmissioonil Malis" eelnõu (134 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhitalval muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu (135 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel väljaõppe- ja nõustamissmissioonil Afganistanis" eelnõu (136 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalvemissioonil Liibanonis" eelnõu (137 OE), Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste

kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu (138 OE) juhtivkomisjoniks.

Riigikaitsekomisjonis menetletud eelnõudest võeti vastu **7** otsust:

1. Riigikogu otsus "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel NATO reageerimisjõudude koosseisus", vastu võetud 09.12.2015;
2. Riigikogu otsus "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissioonil Kosovos", 09.12.2015;
3. Riigikogu otsus "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel missioonil EUNAVFOR Med", vastu võetud 09.12.2015;
4. Riigikogu otsus "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil ja ÜRO rahutagamissioonil Malis", vastu võetud 09.12.2015;
5. Riigikogu otsus "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel väljaõppe- ja nõustamissioonil Afganistanis", vastu võetud 09.12.2015;
6. Riigikogu otsus "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalvemissioonil Liibanonis", vastu võetud 09.12.2015;
7. Riigikogu otsus "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias", vastu võetud 09.12.2015.

II istungjärgu lõpuks on riigikaitsekomisjoni menetluses Kaitsealiidu seaduse ja kaitseväge teenistuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (153 SE), Riigikogu otsuse "Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele" eelnõu (158 OE), ning Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhitaval muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu (135 OE II), mis katkestati teisel lugemisel 9.12.2015.

Muud komisjonis käsitletud teemad

26.08.2015 andsid Kaitseministeeriumi kaitsepoliitika asekancler Sven Sakkov ja Eesti õhuväe ülem kolonel Jaak Tarien ülevaate NATO Balti õhuturbeoperatsiooni hetkeseisust ja tulevikust; 26.08., 29.09., 9.11. ja 15.12. 2015 saadi ülevaate julgeolekuolukorra arengutest;

14.09.2015 andis Kaitseministeeriumi esindaja ülevaate kaitseministrite mitteametlikust koostumisest 2.-3.09.15 Luksemburgis;

15.09. ja 10.11.2015 andsid Kaitseväge esindajad ülevaate Eesti Kaitseväge üksuste osalemisest välisoperatsioonidel ja olukorrast erinevates rahvusvahelistes kriisipiirkondades;

15.09.2015 tutvustas luurekeskuse ülem kolonelleitnant Kaupo Rosin riigikaitse arengukava 2013 - 2022 ohustsenaariume;

17.09.2015 andis Kaitseministeeriumi asekancler Jonatan Vseviov ülevaate kaitsealastest investeeringutest;

21.09.2015 andis Põhja-Eesti Regionaalhaigla verekeskuse doonorluse arendusjuht Ülo Lomp ülevaate verekeskuse doonortelkide suvekampaaniast;

21.09.2015 andis Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse direktor Jüri Luik ülevaate keskuse tegevusest;

21.09.2015 andis Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse direktor Jüri Luik ülevaate Eesti-Vene suhetest ning Venemaa sise- ja välispoliitika trendidest;

28.09.2015 andis Kaitseressursside ameti peadirektor Margus Pae ülevaate Kaitseressursside ameti tegevusest;

12.10.2015 andis Kaitseministeeriumi õigus- ja haldusküsimuste asekancleri Meelis Oidsalu ülevaate küberkaitsest ja infoturbest;

12.10.2015 andis Kaitsealiidu ülem brigaadikindral Meelis Kiili ülevaate Kaitsealiidu arengusuundadest;

19.10.2015 andsid Kaitseministeeriumi strateegilise kommunikatsiooni osakonna juhataja Artur Jugaste, NATO strateegilise kommunikatsiooni keskuse asedirektor kolonel Aivar Jaeski ja Riigikantselei julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonidirektor Kristjan Prikk ülevaate strateegilisest kommunikatsioonist, sh NATO strateegilisest kommunikatsioonist;

20.10.2015 andis kaitseminister Hannes Hanso ülevaate NATO kaitseministrite kohtumisest 8. oktoobril Brüsselis;

20.10.2015 tutvustasid kaitseminister Hannes Hanso ja ministeeriumi esindajad 2016. aasta kaitseelarvet;

20.10.2015 tutvustasid kaitseminister Hannes Hanso ja Kaitseministeeriumi kaitseinvesteeringute asekanstler Ingvar Pärnamäe Riigikaitse Investeeringute Keskuse loomist;

22.10.2015 andsid Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajad ja Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse teadur Kalev Stoicescu ülevaate olukorrast Süürias;

26.10.2015 andsid Kaitseministeeriumi ja Kaitseväe esindajad ülevaate võimalikest muudatustest Kaitseväe korralduse seaduses;

26.10., 10.11. ja 2.12.2015 arutati riigikaitsekomisjoni raporti koostamist;

27.10.2015 andsid Turu-uringute AS uuringujuht Juhan Kivirähk ja Kaitseväe peastaabi strateegilise kommunikatsiooni osakonna juhataja Vallo Toomet ülevaate Kaitseväe suurõppusel SIIL 2015 osalenud reservväelaste küsitlustulemustest;

29.10.2015 tutvustasid eksperdid teadus- ja arendustegevust;

29.10.2015 andis Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste Rakendusuringute Keskuse ülem ja Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduskomisjoni esimees kolonelleitnant Sten Allik ülevaate väikeriigi heidutuse kontseptsiooni töögrupi tööst;

10.11.2015 andis Eesti sõjaline esindaja NATO ja Euroopa Liidu Sõjalise Komitee juures brigaadikindral Valeri Saar ülevaate Eesti NATO esinduse sõjalise talituse ja Euroopa Liidu Sõjalise komitee tegevusest;

16.11.2015 andis Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste ülem kolonel Martin Herem ülevaate kutsealuste tervisenõuetest;

17.11.2015 andis SA Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse teadur Jaan Murumets ülevaate merekaitse olukorrast;

17.11.2015 tutvustasid Kaitseministeeriumi kaitseinvesteeringute asekanstler Ingvar Pärnamäe, Kaitseministeeriumi kaitsealase innovatsiooni nõunik Kusti Salm ja Eesti Kaitsetööstuse Liidu juhataja esimees Kuldar Väärsi Eesti kaitsetööstuse arengut;

23.11.2015 arutati Kaitseväe juhataja kindralleitnant Riho Terrase ametiaja pikendamist;

23.11.2015 andis kaitseminister Hannes Hanso ülevaate Euroopa Liidu kaitseministrite ametlikust kohtumisest 17. novembril Brüsselis;

23.11.2015 tutvustas kaitseminister Hannes Hanso ettevalmistusi NATO tippkohtumiseks 8.–9. juulil 2016 Varssavis;

24.11.2015 andsid välisminister Marina Kaljurand ja poliitikaküsimuste asekanstler Kyllike Sillaste-Elling ülevaate välis- ja julgeolekupoliitilistest küsimustest;

7.12.2015 andis välisministeeriumi poliitikaküsimuste asekanstler Kyllike Sillaste-Elling ülevaate NATO välisministrite kohtumisest 1.- 2. detsembril;

14.12.2015 tegi AS Ida-Tallinna Keskhaigla Taastusravikliiniku juhataja Heidi Alasepp ettekande Eesti osalemisest ja toetusest Ukrainale militaartaastusravi süsteemi arendamisel koostöös NATO toetusagentuuriga (*NATO Support Agency, NSPA*);

14.12.2015 tutvustas Siseministeeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna juhataja Veiko Kommusaar Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta;

17.12.2015 arutati riigikaitse seaduse § 34 muutmise seaduse eelnõu algatamist.

Kohtumised ja välistegevus

25.08.2015 osalesid riigikaitsekomisjoni liikmed NATO Balti õhuturbeoperatsiooni üksuste vahetuse tseremoonial Ämari lennubaasis;

26.08.2015 osales riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Riigikaitse Nõukogu istungil Vabariigi Presidendi juures;

1.09.2015 osales riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Sisekaitseakadeemia avaaktusel;

4.-6.09.2015 osales riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Euroopa Liidu parlamentidevahelisel ühise välis- ja julgeolekupoliitika konverentsil Luksemburgis;

11.09.2015 kohtusid riigikaitsekomisjoni aseesimees Mart Helme, komisjoni liige Ants Laaneots, väliskomisjoni esimees Hannes Hanso ja Eesti-Georgia parlamendirühma esimees Eerik-Niiles Kross Georgia kaitseministri Tinatin Khidasheliga;

14.09.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Saksamaa relvajõudude ombudsmani dr Hans-Peter Bartelsi ja Saksamaa suursaadikuga Eestis Christoph Eichhorniga;

15.09.2015 kohtusid riigikaitsekomisjoni liikmed Prantsuse Rahvussamblee Eesti sõprusrühma liikmetega;

17.09.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Rootsi Riksdagi väliskomisjoni liikme ja kõneisiku Kerstin Lundgreniga;

24.09.2015 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson ja liige Johannes Kert õppuse "KüberSiil 2015" vaatlusprogrammis Riigi Infosüsteemide Ametis;

8.10.2015 kohtusid riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni liikmed Rootsi Riksdagi delegatsiooniga;

15.10.2015 esines riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson avakõnega konverentsil „Eesti julgeolek 2015: minu panus“ Riigikogu konverentsisaalis;

15.10.2015 kohtus riigikaitsekomisjon Eduskunta kaitsekomisjoniga;

16.10.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson USA missiooni asejuhi suursaadiku ülesannetes Chever X. Voltmeriga;

20.10.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson XXXIII Kõrgematel Riigikaitsekursustel osalejatega Roostal;

29.10.2015 avas riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Riigikogu konverentsisaalis konverentsi RUBYCON 2015 „Valgevene kui regionaalse julgeoleku ja stabiilsuse tegur“;

30.10.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Soome kõrgemate riigikaitsekursuste vilistlastega;

1.-4.11.2015 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson, liikmed Mart Helme ja Johannes Kert visiidil Saksamaa Liitvabariigis;

12.-13.11.2015 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson, liikmed Johannes Kert ja Marianne Mikko visiidil Rootsi Kuningriigis;

4.-7.11.2015 osales komisjoni liige Johannes Kert 32. rahvusvahelisel ülemaailmse julgeoleku seminaril Pariisis;

9.11.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Soome rahvusringhäälingu poliitikaajakirjanikega;

11.11.2015 osales riigikaitsekomisjoni aseesimees Mart Helme Briti suursaatkonna eestvedamisel I maailmasõja lõppu tähistaval mälestuspäeval Kaitseväe kalmistul ning asetask langenu mälestamiseks riigikaitsekomisjoni poolt pärja;

15.11.15 osales riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Saksa rahva leinapäeva mälestusüritusel Maarjamäe sõdurikalmistul;

16.11.2015 osalesid riigikaitsekomisjoni liikmed Kaitseväe kalmistul väljumalateenistusel ja pargade asetamise tseremoonial;

1.12.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Armeenia Regionaaluuringu Keskuse (*Regional Studies Center -RSC*) direktori Richard Giragosjaniga;

1.12.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Rootsi Kaitseuuringu keskkuse FOI (*Totalförsvarets forskningsinstitut*) esindajatega;

3.12.2015 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Marko Mihkelson Jaapani suursaadiku Tetsuro Kaiga.